

Tohtoritoimikunnan tekemä väitöskirjojen arviointi

Tohtorintutkimuksen tavoitteena on kouluttaa väitöskirjatutkijoita itsenäiseen ja kriittiseen tieteentekoon, julkaisutoimintaan sekä tieteellisen tiedon arviointiin. Väittelijä osoittaa kirjallisuuskatsaus-, tulos- ja diskussio-osassa itsenäisesti kykynsä tieteelliseen, itsekriittiseen sekä lähdekriittiseen ajatteluun ja kirjoittamiseen, ja että hän ymmärtää mihin laajempaan kokonaisuuteen ja ilmiökenttään hänen väitöskirjansa liittyy.

Väitöskirjan kieliasun, kuvien resoluution sekä kuvien ja taulukoiden tekstien tulee olla viimeisteltyjä jo siinä vaiheessa, kun väitöskirja lähetetään arvioitavaksi tohtoritoimikunnalle.

Tiivistelmä tulee aina laatia englanniksi, ja mikäli mahdollista, myös toisella kotimaisella kielellä (suomi tai ruotsi). Tämä parantaa väitöskirjan mahdollisuuksia saavuttaa laajempaa julkisuutta. Mikäli väittelijän äidinkieli on jokin muu kieli, voi tiivistelmän kirjoittaa lisäksi myös sillä kielellä, jolloin väitöskirja tavoittaa laajemman lukijakunnan. Suositeltavaa on, että tiivistelmät tehdään korkeintaan kolmella kielellä.

Kirjallisuuskatsaus taustoittaa väitöskirjan aihetta: se selvittää, mitä aihepiiristä ja aiheesta on tutkittu aiemmin, mitä merkittäviä puutteita nykytiedoissa edelleen on ja mitä niistä väitöskirja pyrkii kohentamaan. Kirjallisuuskatsauksen laajuudelle ei ole tarkkoja mittoja, mutta useimmiten se asettuu 6000-20000 sanan välille. Lisäksi suositellaan esittämään havainnollistavia kuvia ja taulukoita.

Tavoitteet tulee väitöskirjaehdotuksessa esittää selkeästi. Lukua edeltävästä kirjallisuuskatsauksesta tulisi olla ymmärrettävissä, miksi valitut tavoitteet ovat tarpeellisia.

Metodi- ja tulososa on synteesi käytetyistä menetelmistä, tehdystä työstä ja saavutetuista tuloksista. Metodit ja tulokset voidaan esittää tiiviimmässä muodossa kuin artikkeleissa, jotta vältetään tautologia. Mikäli on tarpeellista, voidaan julkaisuista koostuvassa väitöskirjassa myös suoraan viitata lopussa uudelleen julkaistujen osatöiden kuviin. Tulososa kuitenkin hyötyy kuvista ja taulukoista, jotka tiivistävät saatuja tuloksia. Ne myös elävöittävät väitöskirjaa ja helpottavat lukemista.

Kypsä diskussio arvioi saavutettuja tutkimustuloksia aiemman kirjallisuuden esittämien tulosten valossa ja se voi käsitellä teemaa laajemmin kuin yksittäisten osajulkaisujen diskussiot. Hyvässä diskussiossa käsitellään myös aiempien ja omien tutkimustulosten vahvuuksia sekä aina itsekriittisesti myös oman tutkimuksen rajoituksia. Diskussioon sisältyy tulevaisuuden näkymiä pohtiva osuus.

Diskussiota seuraavat tiiviit, perustellut, punnitut ja selkeät loppupäätelmät. Viitteiden valinta osoittaa väittelijän kypsyyttä ja alan tuntemusta. Onko viitattu keskeisiin alkuperäishavaintoihin, johtavien asiantuntijoiden katsauksiin vai vähempiarvoisin artikkeleihin, joita on poimittu sattumanvaraisesti? Viitteiden tulisi olla yhtenevästi listattuja, ajantasaisia ja kattavia. Hyvin harvoin tarvitaan kuitenkaan yli 300 viitettä, vaikka aihepiiri olisi laaja ja paljon tutkittakin.

Yleisimpiä esitarkastushakemuksen palauttamiseen ja korjausvaatimuksiin johtavia puutteita ja muutoseikkoja ovat:

- Ohjeissa mainittujen jäävyksien (väittelijä, ohjaajat, esitarkastajat, vastaväittäjä) sivuuttaminen. On huomattava, että jäävyys useimmiten on todellinen, jos sen syntymisestä herää edes epäily. Epäselvissä tilanteissa väittelijän (tai ohjaajan) tulisi olla etukäteen yhteydessä toimikunnan puheenjohtajaan ja/tai varapuheenjohtajaan ja perustella oma ehdotuksensa.
- Puutteellisesti ja huolimattomasti täytetty hakemus.

- Väitöskirjan puutteellinen tai virheellinen kieliasu.
- Kuvien, grafiikoiden, tulosten tai tekstin sisällölliset ja esim. resoluution puutteet, viimeistelemättömyys tai epäkypsyys.
- Englanninkielinen ja/tai suomen- tai ruotsinkielinen tiivistelmä puuttuu tai on viimeistelemätön. Tiivistelmän on harvoin tarpeen olla yli 1-1,5 sivua pitkä; tiivistämisen kyky osoittaa myös tieteellistä kysyyttä. Suomenkielistä tiivistelmää kirjoittaessasi voit konsultoida ohjaajia tai kanssatutkijoita kielentarkastuksen osalta.
- Osatöissä on listattu vain osa kirjoittajista; kaikki osatöihin osallistuneet ansaitsevat tulla huomioiduiksi väitöskirjan julkaisuluettelossa.
- Ohjaajien, esitarkastajien ja/tai vastaväittäjän tittelit ja taustaorganisaatiot on listattu väärin tai puutteellisesti (konsultoi ohjaajiasi).